AH 598

2026Z20889

Antwoord van minister Van Weel (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 9 november 2026)

Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2026-2027, nr. 422

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van het bericht ‘Jan Roos en Dennis Schouten voor rechter om online vernedering van twee vrouwen’?[1]

Antwoord op vraag 1

Ja, ik ben bekend met dit bericht.

Vraag 2

Zonder in te gaan op het individuele geval, deelt u de mening dat het strafrecht een ultimum remedium behoort te zijn en niet bedoeld is om iedere smakeloze, grove, kwetsende of beledigende uitspraak in Nederland via de strafrechter te bestraffen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord op vraag 2

Ja, het strafrecht dient een ultimum remedium te zijn.

Vraag 3

Hoe rechtvaardigt u dat schaarse capaciteit van Openbaar Ministerie (OM) en rechtspraak wordt ingezet voor de vervolging van eenvoudige belediging in zijn algemeenheid, terwijl diezelfde strafrechtketen kampt met grote capaciteitsproblemen en tal van veel ernstiger strafzaken om aandacht vragen?

Antwoord op vraag 3

De Aanwijzing voor de opsporing[1] en het screenings- en selectiviteitskader[2] van het OM geven belangrijke richting bij de prioritering. Het OM weegt daarbij onder meer de beschikbare opsporingscapaciteit, de kansrijkheid en noodzaak van strafrechtelijk ingrijpen ten opzichte van andere interventies, de individuele belangen van verdachten en slachtoffers en de eventuele geschokte rechtsorde.

---

[1] https://wetten.overheid.nl/BWBR0034586/2014-01-01/0

[2] https://www.om.nl/documenten/2022/06/20/screenings--en-selectiviteitskader

Het OM dient een balans te vinden tussen het zorgdragen voor een reële en voldoende aanwezige strafrechtelijke handhaving en het gegeven dat niet elk individueel strafbaar feit tot een strafrechtelijke interventie kan leiden.

Vraag 4

Acht u het werkelijk een taak van het OM om via het strafrecht een bepaalde maatschappelijke omgangscultuur te bevorderen? Zo ja, waar ligt dan de grens tussen het vervolgen van daadwerkelijk strafwaardig gedrag en het via het strafrecht afdwingen van fatsoen?

Antwoord op vraag 4

Het OM heeft niet de taak om via het strafrecht een bepaalde maatschappelijke omgangscultuur te bevorderen. Het OM is belast met het opsporen en vervolgen van strafbare feiten. Het is aan de rechter om hier een oordeel over te vellen.

Vraag 5

Hoe beoordeelt u de redenering dat verbale agressie door publieke figuren kan bijdragen aan een cultuur waarin ernstiger vormen van geweld mogelijk worden? Op welke objectieve criteria en wetenschappelijke onderbouwing baseert het OM een dergelijke redenering en welke betekenis mag dit hebben bij de beslissing om iemand strafrechtelijk te vervolgen?

Antwoord op vraag 5

Het OM hanteert bij concrete beslissingen om over te gaan tot strafrechtelijke vervolging geen (wetenschappelijke) modellen. Het OM betrekt wel alle relevante feiten en omstandigheden bij de beoordeling van strafbare feiten. Maatschappelijke ontwikkelingen kunnen de prioritering mede bepalen, maar vervangen nooit de wettelijke drempels of de bewijsmaatstaf in de individuele zaak.

Gendergerelateerd geweld is een ernstig maatschappelijk probleem. In algemene zin herken ik dat verbale agressie door publieke figuren drempels kan verlagen en kan bijdragen aan een klimaat waarin ernstiger vormen van agressie en geweld eerder voorkomen.

Vraag 6

Hoeveel zaken wegens eenvoudige belediging op grond van artikel 266 van het Wetboek van Strafrecht zijn de afgelopen vijf jaar jaarlijks door het OM afgedaan en hoeveel daarvan zijn daadwerkelijk aan de strafrechter voorgelegd?

Antwoord op vraag 6

Algemene cijfers over alle vervolgingen van artikel 266 Sr zijn niet voorhanden. Wel rapporteert het Openbaar Ministerie jaarlijks in het rapport Strafbare Discriminatie in Beeld over het aantal discriminatiezaken, waaronder het aantal beledigingen met discriminatoir aspect (sinds 1 juli 2025 art. 44bis Sr, daarvoor CODIS-feiten genoemd). Het meest recente rapport uit april jongstleden betreft data uit 2025.[3] De aantallen beledigingszaken met discriminatoir aspect (alle gronden, waaronder sinds 1 juli 2025 ook geslacht) zijn:

2021: 238

2022: 184

2023: 223

2024: 338

2025: 729

Specifieke cijfers over de afdoening per beledigingszaak zijn niet voorhanden. In algemene zin wordt ongeveer de helft van de feiten met discriminatoir aspect gedagvaard. Beledigingszaken zonder discriminatoir aspect zijn in deze cijfers niet opgenomen.

Vraag 7

Kunt u aangeven hoeveel capaciteit jaarlijks gemoeid is met eenvoudige beledigingszaken en acht u deze inzet, gelet op de overige problemen binnen de strafrechtketen, doelmatig?

Antwoord op vraag 7

De capaciteitsinzet voor beledigingszaken wordt niet apart geregistreerd. De Aanwijzing voor de opsporing en het screenings- en selectiviteitskader van het OM geven belangrijke richting bij de prioritering. Het OM weegt daarbij onder meer de beschikbare opsporingsgscapaciteit, de kansrijkheid en noodzaak van strafrechtelijk ingrijpen ten opzichte van andere interventies, de individuele belangen van verdachten en slachtoffers en de eventuele geschokte rechtsorde. De afwegingen van het OM leiden ertoe dat in de praktijk ook voor beledigingszaken vervolging kan worden ingesteld.

Vraag 8

[3] Strafbare Discriminatie in Beeld 2025 | Openbaar Ministerie

Deelt u de mening dat burgers in een vrije samenleving in beginsel tegen grove, kwetsende en beledigende woorden moeten kunnen en dat het strafrecht pas in beeld behoort te komen wanneer daadwerkelijk zwaardere grenzen worden overschreden, bijvoorbeeld bij bedreiging, opruiing of het aanzetten tot geweld?

Antwoord op vraag 8

Nee, de mening dat het strafrecht pas in beeld behoort te komen bij bijvoorbeeld bedreiging, opruiing of het aanzetten tot geweld deel ik niet. De vrijheid van meningsuiting is een grondrecht. Dit grondrecht is echter niet absoluut, maar wordt wettelijk begrensd. Op het moment dat deze wettelijke grenzen worden overschreden komt het strafrecht in beeld, zoals bij belediging het geval kan zijn. Het OM weegt de uiting en context steeds tegen de vrijheid van meningsuiting.

Vraag 9

Bent u bereid te onderzoeken of eenvoudige belediging als zelfstandig strafbaar feit uit artikel 266 van het Wetboek van Strafrecht kan worden geschrapt, waarbij zwaardere uitingsdelicten en andere strafbare gedragingen uiteraard strafbaar blijven? Zo nee, waarom acht u strafrechtelijke bestraffing van eenvoudige belediging in 2026 nog noodzakelijk?

Antwoord op vraag 9

Nee. Ik zie geen aanleiding om te onderzoeken of eenvoudige belediging (art. 266 Sr) kan worden geschrapt. Eenvoudige belediging als strafbaar feit beschermt de eer en goede naam van personen tegen opzettelijk beledigende uitingen. Die bescherming maakt deel uit van het recht op eerbiediging van het privéleven. De wetgever heeft ervoor gekozen om grove, opzettelijke aantasting daarvan strafbaar te stellen. De strafbaarstelling is begrensd door de eisen die de wet stelt: de uiting moet opzettelijk de eer of goede naam aantasten, belediging van een persoon wordt in beginsel alleen vervolgd na een klacht van de beledigde, en de rechter toetst aan de vrijheid van meningsuiting. Ook hier blijft het strafrecht ultimum remedium.

[1] NOS, 25 september 2026, Jan Roos en Dennis Schouten voor rechter om online vernedering van twee vrouwen (https://nos.nl/artikel/2632476-jan-roos-en-dennis-schouten-voor-rechter-om-online-vernedering-van-twee-vrouwen)